

FORSLAG TIL PLANSTRATEGI 2023

Hørings svar fra Trøjborg Fællesråd

Kommuneplan 2017 indeholder mange formuleringer, der set fra borgernes synspunkt er positive: inddragelse i planprocesser, hensyntagen til miljøer og lignende. Årsagerne til de senere års overordentlig mange borgerprotester mod plan- og byggesager skal derfor findes et andet sted - i den praktiske anvendelse af *Kommuneplan 2017*. Som blandt andet viser sig i op mod 150 tillæg til kommuneplanen (læs: afvigelser fra den).

Risikerer vi med *Forslag til Planstrategi 2023* en tilsvarende brug af den kommende kommuneplan?

Først nogle af de positive ting i *Planstrategi 2023*:

- Fokus på lokalområder - ligger fint i forlængelse af *Midtbyvisionen* og er helt nødvendig, hvis borgernes engagement skal aktiveres og inddrages.
- Sondring mellem byvækst og byforbedring - en nødvendig skelnen for at skabe større gennemsigtighed i en kommende byudvikling, ikke mindst af hensyn til borgernes tryghed i et lokalområde.
- Prioritering af eksisterende byvækstområder - yderst relevant information, der kan skabe klarhed om lokalisering af byvæksten.
- Sammenhængen mellem byudvikling og mobilitet - naturligvis, med tilføjelsen "infrastruktur generelt".
- Det er særligt positivt, at der ikke kun lægges op til en justering af strategien, "... men også til en justering af den måde, som strategien for Aarhus' udvikling har været udmøntet på" (side 14). Her tales blandt andet om mindre fortætning af Midtbyen, byforbedring inden for kommuneplanrammernes højder og tætheder samt om en styrkelse af den demokratiske samtale (side 14-15).

Når man så ikke bare kan udbryde "Hurra - endelig bliver der taget hensyn til borgernes synspunkter!", skyldes det flere modgående eller uklare formuleringer i *Planstrategi 2023*:

- Plan- og byggeprojekter kan forsat finde sted i områder udpeget alene til byforbedring, dog skal "... væsentlige ændringer af højder og tætheder ske på baggrund af en sammenhængende planlægning og ikke på baggrund af enkeltprojekter" (side 28). Det er ikke klart, hvad "væsentlige ændringer" betyder. Er det fra to til fire etager, eller fra en bebyggelsestæthed på 150 procent til 180 procent? Eller mere eller mindre?
- *Planstrategi 2023* skitserer andetsteds fire kriterier for byforbedringsprojekter med væsentlige ændringer i højder og tætheder (side 38). Det er ikke klart, om alle fire kriterier skal være opfyldt, eller om opfyldelse af ét kriterium er

tilstrækkeligt. Som kriterierne fremstår, udgør de en kattelem for kommunens imødekommelse af investorers projekter, der forudsætter rammeændringer. Borgernes ved simpelthen ikke, hvad praksis vil bringe i lokalområdet.

Det giver mening at antage, at det første af de fire kriterier ”... overensstemmelse med sammenhængende planlægning for lokalsamfundet” har prioritet. Et eksempel kan belyse problemstillingen og hidtidig kommunal praksis.

Aarhus Kommune vedtog den 13. oktober 2021 *Lokalplan nr. 1145, Område til blandet bolig- og erhvervsformål ved Willemoesgade, Trøjborg*. Lokalplanen medførte ændring af såvel formål, højder og tæthed - sidstnævnte blev hævet fra 140 til godt 205 procent. Det opfattede borgerne som væsentlige ændringer. Kan den type ændringer også ske efter den kommende kommuneplan?

Der forelå ikke en helhedsplan for lokalområdet Trøjborg, og så burde forslaget ikke kunne vedtages. Men det blev lokalplanen med henvisning til *Helhedsplan for Randersvej*. På det tidspunkt var *Helhedsplan for Randersvej* overhovedet ikke formuleret; og det forslag, der er til høring i sommeren 2023, inkluderer ikke Trøjborg. Dette kan kun kaldes en skandaløs politisk-administrativ adfærd. Kan det samme ske efter den kommende kommuneplan?

- *Planstrategi 2023* fortsætter den hidtidige praksis med at forudsætte befolkningstilvækst, dog nu ”kun” 4.000 personer om året. Som konsekvens heraf skal der bygges omkring 2.000 nye boliger om året. Imidlertid udgøres ca. halvdelen af befolkningstilvæksten af et fødselsoverskud, og små børn har ikke et selvstændigt boligbehov. En del af den anden halvdel udgøres af udlændinge, hvis antal svinger, og som næppe alle efterspørger boliger permanent. Altså overdrives behovet for nye boliger fortsat. Der er grund til større realisme i planlægningens forudsætninger. - Kommunen har et stort befolknings-/boligproblem, idet børnefamilier i stigende grad fraflytter kommunen. Det problem burde prioriteres langt højere, også som et planstrategisk spørgsmål.
- Det har i en periode været et kommunalt mantra for byudvikling, at rækkefølgen var byliv-byrum-boliger. Begrebernes indbyrdes samspil har ikke hidtil har været meget udfoldet, men *Planstrategi 2023* virker nærmest som om, der er mindre fokus på dette begreb for byudvikling. Er det rigtigt?
- Der lægges op til en revision af højhuspolitikken. Det er uden tvivl relevant, når man betragter de senere års voldsomme vækst i højhuse i flere dele af Aarhus ud til og uden for Ringvejen. Men det er uklart, i hvilken retning revisionen skal

gå. Skal det for eksempel fortsat kunne bygges højhuse på Aarhus Ø, så den indre del af Aarhus lukkes helt ude fra oplevelsen af vand?

- Det samlede høringsmateriale fremhæver den tidlige inddragelse ved udarbejdelsen af *Forslaget til Planstrategi 2023* (bilag 2). Det er også værd at kvittere for, at der har været afholdt et antal møder, og at forskellige dele af civilsamfundet og erhvervslivet har været inviteret. Men skærer man mødernes indhold ind til benet, har den væsentligste del været gennemgang af planproceduren og orientering om de tre *Scenarier for Planstrategi 2023*. Det første er relevant, men giver ikke mulighed for dialog, dvs. inddragelse af mødedeltagerne. Det andet var ikke uinteressant, men har nu vist sig ikke at spille nogen direkte rolle i *Forslag til Planstrategi 2023*. Konklusionen er, at der er brugt rigtig megen tid på materiale og fremlæggelse, der har været uden betydning for situationen nu: høring af et forslag, der ikke tidligere har været debat om. Det kan gøres bedre - mere inddragende og mere åbent.
- Endelig skal forslagens bemærkninger om styrkelse af "... den demokratiske samtale" bemærkes (side 14). Med udgangspunkt i ovenstående må man konstatere, at den demokratiske samtale ikke har præget tilblivelsen af forslaget. "Samtale" her forstået som muligheden for at udveksle synspunkter om både overordnede og mere specifikke emner for at komme frem mod et forslag, der også afspejler borgernes synspunkter. Det vil sige, at medskabelse og reel indflydelse sættes i stedet for en følelse af medejerskab. Her har vi i den grad savnet den "... ny(e) Aarhus-model for borgerinddragelse..." (side 14) - for slet ikke at tale om en praktisk og konkret anvendelse af *Samarbejdsaftalen mellem Aarhus Kommune og fællesrådene*.

Trøjborg Fællesråd